

अनेन विधिना स्वाय पूजयेद्व्रतमसरा" इत्यादि ।

वरचतुर्थीव्रतं स्तब्धपुं "चतुर्थ्यां मार्गशीर्षे तु शुक्लपक्षे
अष्टोत्तम ! प्रारभ्य पतिमासश्च चतुर्थ्यां गणनायकम् ।
संपूज्य विधिना कृत्यादेकमक्तं समाहितः । अक्षारल-
यं त्वेवं पूजयेत्सरे ततः । द्वितीये वत्सरे चाथ
मक्तं प्रतिचतुर्थि च । कृत्याङ्गणेशमभ्यर्च्य तृतीयेऽया-
चितं तथा । एवमेव प्रकुर्वीत चतुर्थे स्वादुपौषम् ।
ततश्चतुर्थं संयाप्य नदद्यापनमाचरेत् । इदं वरचत-
र्थ्याख्यं व्रतं सर्वाधिपात्रकम्" ।

वरव्रतं पञ्चपुं "वसरातोषितो दद्यात् व्रतकुम्भं दिजातये ।
वरव्रतमिदं प्रोक्तं ब्रह्मकोकप्रदायकम्" ।

वराटिकाव्रतमीदृजं भविष्यपुं "या काचित् वसमी प्रोक्ता
ततो वक्ष्यामि शोभनम् । वराटिकात्रयक्रीतं वत् कि-
ञ्चित् प्राशयेत्वरः । अनेन देहि मूल्येन यत्कुम्भं तच्च
भक्षयेत् । अमृतं वापि भक्ष्यं वा नात्र काव्या
विचारया । अनेन विधिना काव्या वराकाङ्क्ष-
वस्रभो" ।

वराहहादयोव्रतं परचोव्रते "एवं भावे विते पक्षे हादयो
र्घरणीभूतः । वराहस्य वृषुष्मान्यां पुण्यां परम-
धार्मिकः । प्रायुक्तेन विधानेन सहस्रम् ज्ञानमेव च ।
कृत्वा देवं समभ्यर्च्य एकादश्यां विषण्णः । पुष्यै-
वेत्यागमैश्च कृत्वायित्वाच्युतं नरः । यथास्तस्यापतः कु-
म्भमृत्पूजयेत् विन्यसेत् । एवं विधानतो दद्यात् हरिं
वाराहकृपिणम् । ब्राह्मणाय च तद् दद्यात् फलं तस्य
निशमय । इह जन्मान् सौभाग्यं श्रीः कान्तिस्तुष्टि-
रेव च । ज्ञानवान् वित्तवान् भोगी बहुलः पुत्रवान्
भवेत्" ।

वरुणव्रतं पुञ्चपुं "निमि कृत्वा जले वाहं प्रभाते गोप्रदो
भवत् । वाह्यं लोकमाप्नोति वरुणव्रतमुच्यते" ।

वसुव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "ध्रुवोऽध्रुवश्च सोमश्च आपश्चैवाति-
र्लोकाः । प्रत्यक्षं प्रभासश्च कौटो ते वसवः स्मृताः ।
अष्टात्मा वासुदेवोऽयं प्रभावेनोदयेन च । अष्टभ्यां पूजयेद्
यस्य सोपवाको नराधिप ! । चैत्रमासादयारभ्य शुक्ल-
पक्षाच्च यादव ! । मण्डुकेऽप्ययं वाचांस्तु जपेच्च सहजा-
धिप ! । गन्धमाख्यनमस्कारदीपपूजासम्पदा । तर्हि-
ज्ञानेन राजेन्द्र ! तथापःश्रवणेन च । व्रतान्ते तु सदा
दद्यात्तु विप्राय शक्तिः" । पञ्चपुं "यथोपसृष्टशीं
दद्यात् मज्जनकनाम्निताम् । दिनं पक्षोदती तिष्ठेत् च सादि

परमं पदम् । एतद्वसुव्रतं नाम पुनरावृत्तिदुर्लभम् ।
वस्तुविराजव्रतं भविष्योत्तरोक्तम् "चैत्रे तु वसुदेवेवं
त्रिभिः प्रयतमानसः । विराजं तत्र नक्तायो नद्यां
स्नात्वा दिजातये । पञ्चस्निनीरजाः पञ्च प्रदद्यात् च
सुवर्णकाः । न जायते पुनरसौ जीवकोक कदाचन ।
एतद्वसुव्रतं प्रोक्तं सर्वव्याधिविनाशनम्" ।

वज्रव्रतं विष्णुपुं "ज्येष्ठपक्षे पञ्चदश्यां चैत्रादारभ्य या-
दव ! । वज्रसंपूजनं कृत्वा गन्धमाख्यासम्पदा ।
तिष्ठहोमन्तया कृत्यांवाक्ता वज्रेनराधिप ! । संपत्स-
रान्ते दद्याच्च सुवर्णं ब्राह्मणाय च । कृत्वा व्रतं वत्सर-
मेतदिदं प्राप्नोति वित्तं सततं यशश्च । धर्मं मतीरूप-
मनुत्तमञ्च कामान् वल्लेष्टान् पुरुषप्रधानः" ।

वासनहादयोव्रतं धरचोव्रते "एवमेव सुते ! मासि चैत्रे चं-
कल्प्य हादयोम् । उपोष्य धारयेत्तत्रा देवदेवं जना-
देनम् । वासनायेति पादौ तु विष्णवे कटिर्नर्चयेत् ।
वासुदेवाय जठरं चरः सहस्रपाय च । कण्ठं विन्-
भते पूज्य चितो वै व्योमरूपिणे । बाहू विश्रजिते
पुच्छं स्नमान्ना यश्चक्रके । अनेन विधिनाभ्यर्च्य
देवदेवं जनादेनम् । प्राग्वन्नेनोदरं कुम्भं सयुग्मं पुरतो
न्यसेत्" । युग्मं वस्त्रयुग्मम् । "प्रायुक्तपत्रे संस्थाप्य
वासनं काञ्चनं बुधः । यथाशक्ति कृतं ह्रस्वं वितथ्यपी-
थीतिनम् । कुण्डिकां स्थापयेत् पात्रे कृतिपापादुके
तथा । अक्षमालाञ्च संस्थाप्य यटिकां च विशेषतः ।
एतैरुपस्करैर्युक्तं प्रभाते प्राङ्मणाय तु । दापयेत्
प्रोयतां विष्णुः सहस्ररूपीति कीर्तयेत् । मासनाम्ना तु
तु संयुक्तं प्रादुर्भावाभिधानकम् । प्रोयतामिति सर्वत्र
विधिरैव प्रकीर्तितः । मासनाम्ना मार्गशीर्षादिमास-
केशवादिनाम्ना प्रादुर्भावाभिधानकं सत्सुखरूपी कूर्मरूपी-
त्वेवमादि" ।

वायुव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "शुक्लपक्षे चतुर्दश्यां ज्येष्ठादारभ्य
यादव ! । वायुं सम्पूजयेद्देवं सोपवाको जितेन्द्रियः ।
गन्धमाख्यनमस्कारदीपपूजासम्पदा । संपत्सरान्ते दा-
तव्यं वस्त्रयुग्मं दिजातये । कृत्वा व्रतं वत्सरमेतदिदं-
मासाद्य लोकं सुचिरं सहस्रः । सुखानि मुक्ता
सुचिरं महीषो मातृपुत्रमासाद्य भवेत्पुरोगः" ।

वारिव्रतं पञ्चपुं "चैत्रादिचतुरो मासान् जले कृत्यादद्या-
चितम् । ज्येष्ठाषाढे तथा मासे पौषे वा राजसत्तम ! ।
यतान्ते मासिकं दद्याद्ब्रह्मसम्पत्तितम् । तिस्रपालं